

DET FINNS INGENTING VANLIGT I VÄRLDEN

En text om ett butiksdistrikt i Paris, om urbana rykten, Kina och gränsen mellan verklighet och fiktion.

DET FINNS INGENTING VÄNLIGT I VÄRLDEN

En text om ett butiksdistrikt i Paris, om urbana rykten, Kina och gränsen mellan verklighet och fiktion¹.

Rainbows are caused by the refraction of light through water particles in the atmosphere, but during this process not all the light escapes on the first encounter. Some remains trapped within the particle, reflected on the inside of the droplet, only to be refracted later, higher in the sky, as a second fainter rainbow with a reversed color spectrum. And between the two rainbows, the sky is darkened. With the light being split, there is nothing remaining to illuminate this section of the sky.²

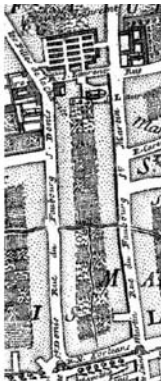
Jag hade varit i kvarteren innan, möjligen även fotograferat där, men det var först i augusti förra året som jag lade märke till området med kinesiska barnklädesgrossister. X hälsade på, hon hade bott i Paris tidigare och vi besökte gator och områden där hon jobbat eller bott. Plötsligt befann vi oss utanför en butik på rue du Faubourg Saint-Martin, därinne på väggen hängde minst 30 nästan exakt likadana barnjeans i tre perfekta rader. Jeansen kunde lika gärna varit tillverkade i kartong, så stramt och grafiskt arrangerade var de. Nedanför stod flyttkartonger i två raka rader, i övrigt var butiken tom sänar som på en disk och en vitklädd kinesisk expedient. Fascinerat betraktade vi jeansen, som påminde mer om en konstinstallation än om en butiksinredning. Det var jeans för tjejer, vissa hade volanger och andra rosa broderier, glitter och paljetter. Alla hade likadana rosa skärp. Jag tog några bilder av interiören, och några av den märkliga fönsterskylltningen. Den bestod av ännu fler fast tomma flyttkartonger, placerade så att de förhindrade insyn i butiken. Några färgglada affischer av kinesiska barn var fästade på glasrutan ut mot gatan. När jag fotograferade dem blev jag tillsagd av expediten att sluta, utan någon direkt förklaring. Samma sak hände i nästa butik, som var väldigt lik den första.

FRANCE CREATI ON

Rue du Faubourg Saint-Martin börjar ovanför den lilla triumfbågen vid metro Strasbourg Saint-Denis, och stäcker sig norrut mot Gare de l'Est, där den gör en liten utbuktning och fortsätter upp till Place de Stalingrad i nordöstra Paris. Triumfbågen har formen av en port och markerar den gamla stadsgränsen, ovanför den byter gatan rue Saint-Martin namn till rue du Faubourg Saint-Martin. Det finns många liknande exempel: rue du Temple byter namn till rue du Faubourg du Temple, rue Montmartre till rue du Faubourg Montmartre, rue Saint-Honoré till rue du Faubourg Saint-Honoré och så vidare. Faubourg betyder förstad och betecknar de stadsdelar som fram till 1860 räknades som Paris förorter.³ Vid den tidpunkten utökades stadens 12 arrondissement till 20, och numrerades enligt det nya spiralsystem som fortfarande gäller.

Första gången jag besökte Paris tyckte jag staden var höjden av kitsch. De trånga vindlande gatorna där inget tycktes ha ändrats sen 1800-talet, de mängder av inköpsställen man måste besöka för att kunna laga en middag och det faktum att ingen förstod engelska irriterade mig. Staden var smutsig och ofunktionell på samma gång som den var dyr och snobbig, och jag såg inte mycket av den trendmedvetenhet jag förväntat mig av modets huvudstad eller av den omtalade matkulturen. Vi bodde i femtonde arrondissementet; inte det roligaste för en tjuogoettårig konststudent utan pengar, och jag spenderade timmar i köer på Louvren, Musée d'Orsay och i den varma, stinkande metron.

Det tog mig mer än de första tio dagarna att tycka om Paris, men efter tredje besöket var jag fast. Fem år senare skulle jag säga att Paris är svårt att inte tycka om; det är en komplex stad, full av motsättningar och spänningar; en extrem blandning människor från olika kulturella, etniska och sociala bakgrunder delar på utrymmet. Staden skrämmer och fascinerar på samma gång, gör en deprimerad och upprymd. Den skiljer sig mycket från den svenska urbana miljön, inte bara vad gäller fysisk storlek utan även i fråga om mentalt utrymme. Jag tror det är vad Paris har att erbjuda; mentalt utrymme, för oliktankande och individualitet. Och det är inte så lite.

Look at the sky: that is for you. Look at each person's face as you pass on the street: those faces are for you. And the street itself, and the ground under the street, and the ball of fire underneath the ground: all these things are for you.⁴

FANNY LOOK

Den södra delen av rue du Faubourg Saint-Martin, som slutar där Boulevard de Magenta skär gatan och nordöstra Paris på tvärsen, upptas nästan enbart av kinesiska barnklädesgrossister. Sträckan är ganska lång och rymmer ungefär 80 butiker. Det är som en koloni, ett konglomerat; kineserna har mutat in den här delen av staden och gjort den till sin.

I det närliggande området finns exempel på andra kinesiska import/export-distrikt, med smycken (övre delen av rue du Temple), skinn/läder och ungdomsmode (rue Notre Dame de Nazareth) och så vidare. Kant i kant västerut domineras kvarteren av svarta och indier; hår- och nagelsalonger kring metro Chateau d'Eau, billiga indiska restauranger längs rue du Faubourg Saint-Denis. Men hos kineserna är det barnmodegrossisterna som är flest och ligger mest koncentrerat. Butikerna har liknande namn, interörer och skyltfönster, och exakt samma affärsidé: import och export av barnkläder till grossistförsäljning. De är inte riktigt tillgängliga för allmänheten, har man inte en egen butik att göra inköp till är man inte alltid välkommen. Dold insyn, flyttkartonger och avsaknad av övriga möbler är vanliga inslag i interiören.

Today, more than 50% of the world's population is concentrated in urbanized areas. Consumption appears as a new centrality that transforms the geography of cities. The concentration and power of commerce and information are reshaping the urban realm, and linking up into a deterritorialized urban continuum. [...] The authors of MUTATIONS observe the signs of transformation, analyzing the explosion of the Asian cities, the energy of the African "counter-city", the indifference of the American city, the dynamics of appropriation in the European city, the new space liberated by the Net, and the sound of circulating rumor. [...] Here are keys for the comprehension of the present, of this mobile, changing, contradictory, and passionate reality, and of the political challenge to which it gives rise: the challenge of understanding the city otherwise.⁵

Jag läser om kinesiska städer i Pearl River Deltat, om temaparker och arkitekter som med hjälp av dataprogram och 'curtain wall'-fasader ritat byggnader på två dagar. Byggnaderna kan sedan under uppförandefasen ändra funktion flera gånger, från sjukhus till kontor, från kontor till karaokebar, eftersom fasaden inte har något med byggnadens innamåte att göra. I texten ⁶, som ingår i publikationen *MUTATIONS* och är skriven av Rem Koolhaas, läser jag vidare att kinesiska arkitekter är tio gånger färre per tusen invånare än arkitekter i övriga delar av världen, och att de bygger tio gånger så mycket för tio gånger lägre lön. Urbaniseringen ökar explosionsartat världen över, särskilt i Asien. Shenzhen till exempel, en kinesisk stad i Pearl River Deltat, som byggts från scratch under de senaste arton åren, lever och parasiterar på närheten till Hong Kong. Shenzhen kan erbjuda allt Hong Kong kan erbjuda, fast billigare, och växte från noll till en miljon invånare på tio år. De följande fem åren växte den till tre miljoner, och det byggdes 450 nya skyskrapor.

Fanny Look
Fashion Ange
Gary-Boy
Go Star
Happy Little

Jardin Secret
Jeudi Après-Midi
J. Raph
Junior International
Kidsland

Kids Star
Les Petits' Mecs
Licence Kid
Melodie Mode
Minicool
New Emilie
Novo Style
Pastel Pastel

Pretty Style
Shanghai
Soleil Levant
Sweet Baby
Tom-Kid's
Tony Boy
Top Child 2
Top Junior

Everywhere exchange, and less and less substance. Everywhere information and no more politics. Everywhere shopping and junkspace, less and less urban identity.⁷

X som studerar arkitektur berättar att när västerländska arkitektkontor vinner arkitekturtävlingar och får chansen att uppföra byggnader i Kina ingår det ofta i överenskommelsen att förmedla kunskap till de kinesiska arkitekterna. Asiaterna är bra på att designa enligt manualer och copy-paste metod, och att annars inhämta kunskap från väst. Jag funderar på om kineserna på rue du Faubourg Saint-Martin tillämpar samma strategi när de väljer butiksnamn som

när de ritar skyskrapor på två dagar; snabbt, med hjälp av dataprogram som gör översättningarna och sedan lägger de till en obestämbär västerländsk estetik. Namnen är en slags hybrider mellan engelska, franska och kinesiska och skyltarna är aningen slitna. En är målad med tuschpenna, de övriga går i en färgglad leksaksstil à la 70/80-tal. Vissa är tydligt riktade till tjejer (*Emiliefashion, Petite Sirene, Filles du Monde*) andra mot killar (*Tony Boy, Les Petits' Mecs, Tom-Kid's*), medan vissa riktar sig till båda (exempelvis *Espace Enfant* och *Les Petits Choux*). De ord som förekommer i flest kinesiska butiksnamn är ordet *mode* (12 gånger), *little* eller *petite* (9 gånger), *kid* och *star* (5 gånger vardera), och *mini* som förekommer i tre namn. Mina favoriter är namnen med märkligast konstruktion, de som låter mest felaktiga eller amerikanska; till exempel *Licence Kid, Top Child II, Go Star, Happy Little* och *Junior International*. För en fransk person kanske *Jeux Calins*, som betyder något i stil med "mjuka lekar" och i sammanhanget lätt får en pervers underton, är det märkligaste.

M E L O D I E M O D E

*I had a dream, a long happy dream. That kind of dream you don't wanna wake up from. I had a dream, I thought you were with me. Let's move away where nothing can touch us. I had a dream and maybe you'd like to follow me to the country, where nothing really happens. I have something you can call a weakness. I cannot breathe the air I so desperately wanted to breathe, in this town.*⁸

Butiksnamnen och skyltestetiken var det som först fick mig intresserad av området. Misstag och felanvändningar som resultat av direktöversättningar, interkulturella missförstånd och förflyttningar har alltid intresserat mig. De har en slags kreativ potential och överraskningseffekt, som kan leda till nya språkliga uttryck och användningsområden. På kinesiska exportvaror och deras förpackningar kan man hitta liknande texter, jag har exempelvis ett pennställ med ett guldskepp och texten *Plain Sailing* på. Ett annat pennställ på samma basar (förövrigt ett persiskt ord som betyder "ställe där man vandrar fram och tillbaka"⁹) hade texten *Achieve Grand Plans* och en guldfärgad örn, inget av uttrycken känns helt språkligt korrekt. Jag har också en fläkt med varudeklarationen *2 Speed Fun* på förpackningen, istället för *2 Speed Fan*.

När jag blir nekad att fotografera butikernas interiör eller skyltfönster för andra gången undrar jag om de tror att jag ska kopiera deras koncept, eller om kineser är ovanligt misstänksamma. Kanske är de ovanligt känsliga för att bli exotiserade av västerländska samtidskonstnärer? Eller så är de misstänksamma för att de är här olagligt, utan arbets- eller uppehållstillstånd. Några dagar senare får jag höra av X som bott i Paris de senaste sex åren att verksamheten är en täckmantel för kinesiska maffian. Jag googlar 'chinese mafia paris' och får bara upp ointressant information, exempelvis ett obegripligt blogg-inlägg av någon som kallar sig 'chinese mafia brother from another mother'. Nästa gång jag fotograferar butikerna använder jag zoomen och står på andra sidan gatan. Jag fotograferar snabbt och låtsas hela tiden vara på väg någonstans. En del misstänksamma blickar får jag från försäljarna, men den enda som hinner tilltala mig är en arabisk man som passerar mig på trottoaren, han frågar inställsamt om det är till mitt fotoalbum. *Oui* svarar jag artigt, ler och låtsas ha bråttom vidare. Kineserna verkar inte ha många kunder idag, försäljarna hänger i dörröppningarna. Ibland hänger hela försäljarens familj i dörröppningarna.

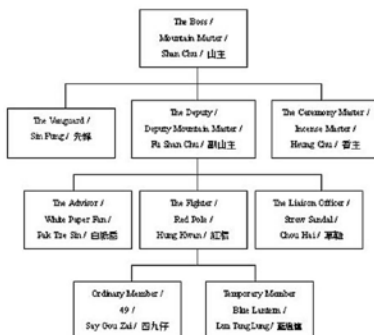
När jag tänker efter tror jag aldrig att jag sett någon handla i de kinesiska butikerna

*Please leave all shiny objects behind, you won't need them where we're going. Relax, take a deep breath, and concentrate now, we really must be gone. There's a risk in everything we undertake, but now you must trust me more than anyone. 'Cause I've seen things, that you could only dream about. I've been to places that you'll never find. And I've had dreams that you couldn't even fit inside your head. All the places I wish I could find.*¹⁰

Shanghai

The sound of circulating rumor

Triad (literally "Triad Society" or a general term for criminal organizations) is a term that describes many branches of Chinese underground society and/or organizations based in Hong Kong and Macau and also operating in Taiwan, mainland China, and countries with significant Chinese populations such as Malaysia, Singapore and also Chinatowns in Europe, North America, South Africa, Australia and New Zealand. Their activities include drug trafficking, contract murder, money laundering, illegal gambling, prostitution, car theft, extortion, and other forms of racketeering. A major source of triad income today comes from the counterfeiting of intellectual property such as computer software, music CDs and movie VCDs/DVDs. They also trade in bootleg tobacco products.¹¹

Kinesiska maffian bildades på 1760-talet och var från början en motståndsgrupp till Manchu-kejsaren och Qingdynastin som gick under namnet *Tian Di Hui (Heaven and Earth Society)*. När den spred sig till olika delar av Kina var den bland annat känd under namnet *San He Hui (Three Harmonies Society)*, och treenigheten mellan himmel, jord och människa symboliserades av en triangel. Triangeln, ofta kombinerad med en bild av ett svärd eller krigsguden Kwan Kung, gav upphov till namnet *Triad*. Under århundraden utvecklades sedan motståndsgruppen till en kriminell organisation, detta trots att Qingdynastin 1911 förlorade makten i landet. Anpassningen från att ha levt utanför samhällets lagar blev för svår, och exrebellerna började försörja sig på olaglig verksamhet. När kommunistpartiet tog makten i Kina 1949 bekämpades och försvann i princip all organiserad brottslighet, och triaderna tvingades migrera med sin verksamhet till Hong Kong, den dåvarande brittiska kolonin. Där fanns på 30-talet åtta huvudsakliga triadklaner, *Wo, Rung, Tung, Chuen, Shing, Fuk Yee Hing, Yee On* och *Luen*, som hade delat upp Hong Kong i olika geografiska ansvarsområden. Polisen samarbetade med triaderna, och fram till 1974 då poliskorruptionen utreddes hade de stor ekonomisk och politisk makt. På 80- och 90-talet började triaderna monopolisera specifika sektorer för att överleva, exempelvis hade *Sun Yee On* nästan total kontroll över biografsektorn. Idag finns ungefär 57 triadgrupper i Hong Kong, medlemsantalen är svåra att kartlägga men de varierar mellan 50 och 30.000. De mest välkända grupperingarna är *Sun Yee On, Wo Shing Wo* och *14K*. En annan typ av klaner kallade *tongs* uppkom under andra hälften av 1900-talet i de Chinatown som bildades runt om i USA och Europa, de baserade sig på triaderna och formades ursprungligen för att hålla ihop mot rasistiska angrepp. Utan tydligt mål blev verksamheten mer och mer kriminell, och kom att inkludera bland annat förfälskning, olaglig spelverksamhet, trafficking, mord och prostitution.¹²

61
LICENCE KID

L'Angelot Lee's Lapinno

The Government of Hong Kong has proudly declared that Hong Kong will be a world class international metropolitan city, especially after they will build Disneyland in five years. I am sure that there are a lot of ghosts at Lantau Island, where they will build Disneyland. You know, there was a massacre in 1197 at Lantau Island. The Chinese soldiers practically killed all the residents there. There will be a lot of sad spirit hanging around Mickey Mouse.

Ett rykte ur Hans Ulrich Obrist's projekt *Urban Rumors*¹³, av Hong Kong-baserade konstnären Oscar Ho. Under min uppväxt brukade jag och mina kompisar skämta och använda uttrycket "Jag har hört ryktas på stan..." och sedan fortsätta med något personligt i stil med "att du lånade min svarta jacka sist vi sågs" / "att vi ska träffas hos X ikväll" / "att din mamma köpt en ny bil". Det var ett sätt att driva med faktumet att det, på den ort vi bodde, faktiskt kunde förekomma sådana rykten eftersom staden var så liten och händelselös. Oavsett hur obetydliga, är rykten ett intressant fenomen. De kan vara skadliga, som konstnären William Lim påpekar i *Urban Rumours*. "Malicious rumor is vicious. History tells us that rumor can hurt or even destroy, particularly those who are out-spoken and dedicated. [...] They ruin personal relationships and familylives..."¹⁴

Sedan fortsätter han med ryktets mer positiva aspekter, som att myter och rykten ofta spelat stor roll i äldre kulturers bevarande av muntliga berättartraditioner. I det senkapitalistiska samhället finns huvudsakligen plats för den rike och mäktiges röst och åsikt, fortsätter han, medan den andres röst, minoritetsgruppernas och andra ickeprivilegerade individers eller grupperingars, är marginaliserad. I de asiatiska länder som genomgår starka ekonomiska utvecklingar idag är människorättsrörelserna ofta svaga, och alternativa röster förtrycks. Rykten kan utnyttjas som ett effektivt verktyg för att bevara alternativa minnen och historier, som kan finna uttryck och utrymme i oväntade sprickor i samhället även under svåra perioder av förtryck.

T O I E T M O I

De bästa ryktena är de overifierbara, som man aldrig kommer veta om de är sanna eller falska. En ambivalens uppstår när rykten och etablerade sanningar glider samman, när fakta/fiktion eller dröm/verklighet blandas. Jag tänker på alla konstnärer och författare som inspirerats och baserat sina verk på rykten, halvsanna historier, anekdoter och hörsägen. Och alla som gjort samma sak fast med märkliga till synes överkliga verkliga händelser. I Paul Auster's projekt *True Tales of American Life*¹⁵ exempelvis, där han bad den amerikanska radiopubliken skriva ner och skicka in anonyma berättelser ur sina liv, händelser som framställt som osannolika men verkligen ägt rum.

Gränserna mellan verklighet och fiktion suddas verkligen ut när man läser dem. I en film jag nyligen sett på bio, om en amerikansk dubbelagent, beskrivs de egenskaper som krävs för att bli en lyckad spion: *A suspicious mind. A love of complexity and detail. To remain a hopeless romantic...*¹⁶ Det är samma egenskaper som krävs för att bli samtidskonstnär, tänker jag när jag lämnar biografen.

*When a whale dies, it falls through the ocean slowly, over the course of a day. All the other fish see it fall, like a giant statue, like a building, but slowly, slowly.*¹⁷

© Malin Pettersson Öberg

1. Titeln är ett citat ur Siri Hustvedt, "Vad jag älskade" (Stockholm: Norstedts, 2004), 274. Orginalets titel "What I loved".
2. Sigrid Sandström, Gavin Morrison, "Grey Hope" ur *Grey Hope: The persistence of Melancholy* (Sigrid Sandström och Atopia Projects, 2007), 8.
3. Källa Wikipédia L'encyclopédie Libre
4. Miranda July, "The Shared Patio", ur *No One Belongs Here More Than You* (Great Britan: Canongate Books, 2007), 11.
5. Francine Fort, "MUTATIONS: Rem Koolhaas Harvard Project on the City, Stefano Boeri: Multiplicity, Sanford Kwinter, Nadia Tazi och Hans Ulrich Obrist" (Barcelona: ACTAR, 2000), 800.
6. Rem Koolhaas, "Harvard Project on the City" ur *MUTATIONS* (Barcelona: ACTAR, 2000), 316.
7. Nadia Tazi, "Fragments of Net-Theory" ur *MUTATIONS* (Barcelona: ACTAR, 2000), 49.
8. First Floor Power, ur låten "The Dream", från albumet *Nerves* (Stockholm: Silence Records, 2003)
9. Källa Wikipedia Den fria encyklopedin
10. Flotation Toy Warning, ur låten "Happy 13", från albumet *Bluffer's Guide to the Flight Deck* (USA: Misra Records, 2005)
11. Källa Wikipedia The Free Encyclopedia
12. Huvudsaklig källa Wikipedia
13. Oscar Ho, ur "Urban Rumors" av Hans Ulrich Obrist, *MUTATIONS* (Barcelona: ACTAR, 2000), 754.
14. William Lim, ur "Urban Rumors" av Hans Ulrich Obrist, *MUTATIONS* (Barcelona: ACTAR, 2000), 760.
15. Paul Auster, "True Tales Of American Life" (New York: Faber & Faber, 2002)
16. Robert De Niro, "A Good Shepherd" (USA: Universal Pictures, 2006)
17. Miranda July, "The Shared Patio", ur *No One Belongs Here More Than You* (Great Britan: Canongate Books, 2007), 9-10.

Whyred
Hudiksvallsgatan 6, 113 30 Stockholm
www.whyred.com, info@whyred.se

© Malin Pettersson Öberg
www.malinpetterssonoberg.com

Curator: Yuvinka Medina
yuvinka@whyred.se

Butiker:
Whyred, Mäster Samuelsgatan 5, 111 44 Stockholm, +46 8 660 01 70
Whyred, Götgatan 36, 118 26, +46 8 714 80 50

För pressinformation kontakta Sara Risberg på Patriksson Communication
(+46) 8 528 00 590.

Tryck: Digaloo

Malin Pettersson Öbergs verk "Fanny Look (det finns ingenting vanligt i världen)" går att finna i Whyreds butik på Mäster Samuelsgatan 5 från den 11 augusti 2007.

Whyred

Malin Pettersson Öberg © 2007